

Корень Н. В.,

старший науковий співробітник
відділу макроекономічного регулювання
Науково-дослідного фінансового інституту
Академії фінансового управління
Міністерства фінансів України

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ БЮДЖЕТНИХ ВИДАТКІВ

Зростання ролі держави в регулюванні економічної і соціальної динаміки обумовлене реаліями та закономірностями розвитку ринкової економіки, підтверджується світовою практикою та обґрунтоване економічною наукою. У системі фінансових важелів, за допомогою яких забезпечується державний вплив на макроекономічні процеси, найбільш визначальним є бюджет. У ринковій економіці він забезпечує реалізацію функцій держави та є основним інструментом регулюючого впливу на економічну систему суспільства.

Глобальна фінансово-економічна криза, яка розвинулась у 2008 р., обумовила потребу у переосмисленні традиційно сформованих підходів у системі бюджетного регулювання, пошуку підвищення ефективності бюджетних важелів відповідно до сучасних умов, а також розробці такої системи бюджетного регулювання, яка б дозволяла забезпечувати стійке розширене відтворення, примноження багатства країни та кожної людини.

На сучасному етапі формування важелів бюджетної політики України відбувається в складних умовах соціально-економічних процесів. З одного боку, необхідно підвищувати рівень конкурентоспроможності країни, забезпечити рівноправне членство у світових економічних і фінансових відносинах, а з другого боку – так само підвищувати рівень державних суспільних благ та послуг, розвивати систему соціального забезпечення населення, незадовільний стан якої може створювати соціальне напруження в суспільстві¹. З позицій макроекономічного регулювання вирішальне значення у забезпеченні державних функцій має збалансована бюджетна політика, яка повинна бути адекватною фінансовим можливостям держави. У зв'язку з цим особливої ваги набуває питання підвищення ефективності бюджетних видатків.

Проблема забезпечення оптимальності та ефективності використання бюджетних ресурсів є одним із важливих предметів дослідження економічної науки, оскільки способи її вирішення складають основу економічної політики держави, головним елементом якої є бюджетна політика. Оскільки оптимізація структури видатків та їх ефективність – одне з ключових завдань ринкової економіки, вони детально розглядаються в дослідженнях провідних зарубіжних економістів-теоретиків: А. Доунса, П. Масгрейва, Р. Масгрейва, Г. Міллера, Б. Петерса, Дж. Стігліца. У працях вітчизняних вчених дослідження такого характеру проводилися лише в окремих сферах

---

¹ Чугунов І. Я. Розвиток програмно-цільового методу планування бюджету / І. Я. Чугунов, І. В. Запатріна // Фінанси України. – 2008. – № 5. – С.3–14.

державного втручання. Тривалий час використовувалися переважно теоретичні напрацювання, сформовані західними економічними школами, або ж удосконалювалися положення, розроблені за часів СРСР. Найбільшу зацікавленість являють роботи І. В. Запатріної, І. Г. Лук'яненко, І. О. Луніної, В. М. Опаріна, І. В. Розпутенка, І. Я. Чугунова, С. І. Юрія.

Загалом, сьогодні науковим дослідженням у частині формування підходів до розвитку напрямів державної політики властива така тенденція: представниками кейнсіанських концепцій обґрунтовується необхідність розширення державних функцій, а прихильниками сучасного монетаризму відстоюється мінімалістська концепція бюджетних видатків. Економічні реформи побудови ринкової системи розпочалися з реалізації теорії відкритої ринкової економіки, в основу якої закладені моделі відомих західних представників монетаризму. Але світова практика довела, що орієнтація в економічній політиці лише на використання цих концепцій, особливо в період криз, не може вирішувати всіх проблем ринкової економіки. Таким чином, кейнсіанські методи регулювання, що передбачають необхідність проведення активної державної економічної політики, в якій головна роль надається фіскальній складовій, виявилися знову затребуваними у світі в період фінансової кризи 2008 р.²

Метою статті є аналіз та розробка пропозицій щодо оптимізації структури бюджетних видатків внаслідок дії механізму бюджетного регулювання.

У ринковій економіці основними функціями бюджету є акумуляція фінансових ресурсів на потреби держави та суспільства, їх перерозподіл за адміністративно-територіальним, міжгалузевим, міжвідомчим, соціальним фактором, регулювання соціально-економічних процесів, функція соціального захисту, стимулювання підприємницької діяльності, забезпечення контролю за фінансовими доходами та видатками держави³. Бюджетне регулювання здійснюється за допомогою особливих форм: доходів та видатків бюджету, обумовлених його внутрішньою структурою та об'єктивних за своєю суттю.

Оптимізація рівня державних видатків є досить складним завданням для всіх країн світу майже протягом двох століть розвитку ринкової економіки. Якщо розглянути дані про рівень державних видатків по групі найбільш розвинених країн за достатньо тривалий період, то чітко простежується тенденція до зростання їх долі у ВВП. Так, у США питома вага сукупних видатків федерального бюджету та штатів у 1929 р. складала 10 % ВВП, у 1950 – 21, у 1993 – 38,7, у 1999 – близько 33 %. У більшості західноєвропейських країн середній показник державних видатків у ВВП виріс з 15,4 % у 1920-х роках до 42,6 % у 1980 р. та складав майже 50 % у 1990-х роках (у Швеції, Норвегії ці видатки сягали 60 % ВВП, у ФРН – 54 %). Особливо показовим є те, що в ряді східноєвропейських країн, які вже вийшли на

---

² Андрианов В. Государство или рынок? Кейнсианство или монетаризм? / В. Андрианов // Общество и экономика. – 2008. – № 10–11. – С. 129–146.

³ Государственное регулирование рыночной экономики: учеб. – 2-е изд., перераб. и доп. / под общ. ред. В. И. Кушлина. – М.: РАГС, 2005. – 832 с.

траєкторію зростання, питома вага бюджетних видатків у ВВП не зменшувалась, а в деяких країнах навіть зростала саме в періоди трансформаційного спаду (наприклад, у Польщі та Словенії вона стабільно складала близько 50 %). Це свідчить про те, що бюджет держави може бути важливим фактором економічного зростання та гарантом збереження економічної та соціальної стабільності в суспільстві⁴. За даними ОЕСР, у 2004 р. питома вага державних видатків у ВВП Франції складала 54 %, Німеччині – 47, Великобританії – 45, у США – 36 %⁵.

Якщо практичне подвоєння частки видатків у ВВП в індустріальних країнах з 10,5 до 28 % до 1960 р. супроводжувалося суттєвим покращанням соціальних індикаторів (рівня освіти, ступеня диференціації доходів, тривалості життя тощо), то майже такий приріст державних видатків за період 1960–1996 рр. з 27 до 45 % мав досить незначні результати з точки зору досягнення показників соціальних цілей. На думку багатьох критиків, незбалансованість векторів спрямування ресурсів та їх неефективне використання спричинило значне уповільнення темпів економічного зростання. У 90-х роках минулого століття країни з “великою” державою (з питомою вагою видатків у ВВП понад 50 %) мали практично однакові показники соціального розвитку з “малими” державами (в яких питома вага видатків у ВВП була менше 40 %). Останнє десятиліття ХХ ст. характеризувалося певною переоцінкою ролі держави з перенесенням акценту на якісну складову її функцій⁶. У цей час вади активної фіскальної політики у багатьох країнах світу обумовили необхідність формування політики оздоровлення державних фінансів, яка була спрямована, зокрема, на зміну структури державних видатків. В Україні за період незалежності відбулося певне зниження частки бюджетних видатків у ВВП. Так, за період 1994–1998 рр. цей показник зменшився з 52,4 до 30,4 %, за 1998–2004 рр. середній показник частки видатків у ВВП становив 28,2 %. З 2004 р. відбулося його зростання до 32,2 % у 2005 р. та 2006 р., у 2007 р. він склав 31,9 %, а за 11 місяців 2008 р. досяг рівня 29,9 %. Показник частки державних видатків у валовому внутрішньому продукті, що визначає сукупний перерозподіл фінансових ресурсів через бюджет, дає змогу найоптимальніше визначити масштаби діяльності держави. Аналізуючи функціонування бюджетного механізму на сучасному етапі, професор І. В. Запатріна зазначає, що у 2005–2006 рр. частка державних видатків у ВВП досягла свого порогового значення і тому необхідне певне зменшення розміру держави⁷.

Основною метою збільшення державних видатків є забезпечення високих темпів економічного зростання. Проте вплив їх рівня на економічне

⁴ Горегляд В. Бюджетная система и экономический потенциал страны / В. Горегляд // Вопросы экономики. – 2002. – № 4. – С. 67–78.

⁵ Андрианов В. Государство или рынок? Кейнсианство или монетаризм? / В. Андрианов // Общество и экономика. – 2008. – № 10–11. – С. 129–146.

⁶ Серегина С. Ф. Роль государства в экономике. Синергетический подход / С. Ф. Серегина. – М.: Дело и Сервис, 2002. – 288 с.

⁷ Запатріна І. В. Бюджетний механізм економічного зростання / І. В. Запатріна. – К.: Ін-т соц.-екон. стратегій, 2007. – 528 с.

зростання не є однозначним, здебільшого його напрямок визначається сумарним вектором різноспрямованих чинників. Загальновідомо, що навіть незначні коливання в рівні видатків через мультиплікатор державних видатків можуть спричинити дестабілізацію соціально-економічної динаміки. Разом з тим слід зазначити, що економічне зростання, індикатор якого – збільшення реального ВВП, ще не є ознакою підвищення заробітної плати, якості суспільних благ та послуг⁸. Професор І. Розпутенко зауважує: “Загальноприйнятими відправними положеннями є те, що державні видатки сприяють досягненню мети економічного зростання... До певної міри державні видатки сприяють росту, але насправді важливий не їх обсяг, а структура”. Він наголошує, що у центрі уваги повинно бути структурування видатків за характером їх продуктивності⁹.

В Україні вирішення проблем державних видатків здебільшого концентрується навколо поточних бюджетних питань. Під час ухвалення чергового бюджету увага спрямовується на необхідність збільшення конкретних груп витрат¹⁰. Уже кілька років у суспільстві триває дискусія щодо рівня соціальної складової видатків бюджету та необхідності забезпечення економічного зростання, адже соціально-економічний розвиток суттєво залежить від політики бюджетних видатків, обсяг яких впливає на обсяг сукупного попиту. Як зазначає професор І. Я. Чугунов, “незважаючи на різні позиції щодо рівня видатків соціального спрямування, не викликає сумнівів те, що:

- високий рівень соціального забезпечення населення неможливий у бідній країні, тому єдиною передумовою його підвищення є реалізація стратегії прискореного зростання;
- спрямованість державної політики на реалізацію стратегії прискореного економічного зростання не виключає збереження наявного рівня соціальної підтримки і навіть її збільшення за умов оптимізації структури соціальних видатків щодо забезпечення їх пріоритетного спрямування на розвиток людини”¹¹.

На сучасному етапі проблема вибору пріоритетів у здійсненні видатків на забезпечення суспільних благ та послуг набуває підвищеної актуальності. Подолання наслідків фінансово-економічної кризи, необхідність досягнення високих соціальних стандартів і норм суспільного життя потребує відповідного рівня фінансового забезпечення. В умовах незбалансованості попиту та пропозиції на державні ресурси загострюється проблема вибору і прийняття рішень у процесі виконання конституційних зобов’язань. Практика формування та виконання показників державного бюджету останнім часом підтверджує, що така узгодженість досить часто порушується. У бю-

---

⁸ *Луніна І. О.* Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин / І. О. Луніна. – К.: Наукова думка, 2006. – 432 с.

⁹ *Розпутенко І.* Управління державними видатками в перехідних економіках / І. Розпутенко. – К.: Основи, 1993. – 223 с.

¹⁰ *Луніна І. О.* Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин / І. О. Луніна. – К.: Наукова думка, 2006. – 432 с.

¹¹ *Чугунов І. Я.* Розвиток програмно-цільового методу планування бюджету / І. Я. Чугунов, І. В. Запатріна // Фінанси України. – 2008. – № 5. – С. 3–14.

джетах 2004–2008 рр. пропозиція на фінансові ресурси перевищувала можливості держави у 1,5–2 рази¹².

Видатки бюджету, виступаючи компонентою загальної фінансової категорії бюджету, являють собою витрати, що виникають у зв'язку з виконанням державою своїх функцій. Світова практика показала, що в умовах фінансової кризи саме функціональні блоки стають основою їх оптимізації. Проаналізуємо структуру видатків державного та місцевих бюджетів за функціональною класифікацією у період 2003–2008 рр. (таблиця).

Аналіз даних, наведених у таблиці, дає змогу зробити такі висновки. За зазначений період у фінансуванні суспільних благ та послуг зберігається висока частка соціальних видатків. У 2003 р. вони становили 44,2 %, у 2004 р. – 43,7; у 2005 – 51,5; у 2006 – 47,1; у 2007 – 45,7; у 2008 р. – 57,2 % від загального обсягу. Видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення складають найбільшу частку (32,6–37 %), а видатки на духовний і фізичний розвиток – найменшу (5,2–6,1 %). За період, що аналізується, показники питомої ваги видатків державного та місцевих бюджетів України за функціями змінюються нерівномірно та непропорційно, що засвідчує різну спрямованість векторів державної політики регулювання. Так, частка видатків на забезпечення загальнодержавних функцій зменшилася на 2,3 %, на оборону та національну безпеку – на 2,5 %, на охорону навколишнього середовища – на 0,2 %, на охорону здоров'я – на 1,1 %, на духовний та фізичний розвиток – на 0,2 %, на освіту – на 0,6 %. За функцією “Громадський порядок” відбувалося коливання показника: у 2007 р. питома вага цих видатків складала 6,0 % (мінімальне значення за період), а у 2007 р. – 6,7 %. Питома вага видатків на житлово-комунальне господарство становила в середньому 2,5 %, а максимальне значення склало 3,8 % у 2006 р., у 2007 р. вона була зменшена до 2,1 % від загального обсягу профінансованих видатків.

В економічній літературі бюджетні видатки розподіляють на традиційні та сучасні. До традиційних відносять здебільшого видатки на державне управління, охорону правопорядку та оборону, а до сучасних – освіту, охорону здоров'я, економіку тощо. Традиційні функції бюджету США становлять 26 % від усіх державних видатків, у європейських країнах – приблизно 10 %, в азіатських державах – 20 %. Видатки на сучасні функції у США складають 62 %, у європейських країнах – 60–80 %, а в азіатських державах – 20 %. Серед розвинених країн найбільшу частку бюджетних коштів на соціальний захист та соціальне забезпечення витрачають Великобританія – 40 %, та Чехія – 43 %, а найбільші витрати в економічну галузь здійснюють Франція – 25 %, та Швеція – 30 %¹³. Сьогодні питома вага видатків

¹² *Огонь Ц. Г.* Домінанти фінансової стабільності в розвитку зобов'язань держави / *Ц. Г. Огонь* // *Фінанси України*. – 2008. – № 5. – С. 32–42.

¹³ *Хекилаев С. Т.* Оптимизация государственных расходов – необходимое условие совершенствования нефтегазового сектора / *С. Т. Хекилаев* // *Экономический вестник Ростовского государственного университета*. – 2006. – Т. 4. – № 2. – С. 93–98.

Таблиця

Структура видатків Державного та місцевих бюджетів України, %

Видатки бюджету за функціональною класифікацією	2003		2004		2005		2006		2007		2008 (оперативний звіт станом на 01.01.2009)	
	Державний бюджет	Місцевий бюджет	Державний бюджет	Місцевий бюджет	Державний бюджет	Місцевий бюджет	Державний бюджет	Місцевий бюджет	Державний бюджет	Місцевий бюджет	Державний бюджет	Місцевий бюджет
Загальнодержавні функції	14,0	6,4	12,1	6,6	10,6	6,5	10,3	7,7	9,7	7,3	9,4	7,2
Оборона та національна безпека	9,4		7,8		5,3		4,7		5,4		4,7	
Громадський порядок	10,2	0,4	9,7	0,4	9,0	0,2	9,2	0,2	10,5	0,1	9,9	0,1
Економічна діяльність	16,4	9,0	17,9	11,0	12,4	9,5	14,9	9,4	17,1	10,7	16,3	11,1
Охорона навколишнього середовища	1,3	0,5	1,1	0,7	0,9	0,5	1,0	0,4	1,0	0,4	0,9	0,4
ЖКГ	0,1	5,2	0,1	6,3	0,1	7,1	0,1	10,6	0,4	5,1	0,4	3,6
Охорона здоров'я	4,2	21,7	4,3	21,6	3,1	22,4	3,0	21,2	3,6	20,2	3,1	18,9
Духовний і фізичний розвиток	1,1	4,2	1,3	4,2	1,1	4,1	1,0	4,0	1,1	3,7	1,3	3,5
Освіта	10,2	27,4	9,1	27,6	8,8	31,5	8,8	29,3	8,7	29,1	9,1	28,7
Соціальний захист і соціальне забезпечення	12,1	18,2	15,4	17,7	28,0	15,6	22,1	15,1	16,8	19,1	19,5	18,4
Трансферти	21,0	7,0	21,2	3,9	20,7	2,6	24,9	2,1	25,7	4,3	25,4	5,8
Усього	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Джерело: Звіти Державного казначейства України про виконання Державного бюджету України у 2003–2008 рр.

на освіту та охорону здоров'я у ВВП у Франції складає 7,1 та 6,0 %, у Німеччині – 8,3 та 4,9 %, в Італії – 5,3 та 4,9 %, у Великобританії – 5,9 та 5,3 % відповідно¹⁴. За період 2003–2008 рр. середній показник цих видатків в Україні склав 5,9 % ВВП та 3,6 % ВВП на освіту та охорону здоров'я відповідно. І якщо частка видатків на освіту зросла з 5,6 % у 2003 р. до 6,2 % у 2007 р., то частка видатків на охорону здоров'я зросла з 3,6 до 3,7 % за зазначений період.

Дослідження динаміки профінансованих видатків показало, що збільшення обсягів видатків соціального спрямування відбувається значно вищими темпами, ніж зростають видатки на економічну діяльність. Загалом показник питомої ваги видатків на економічну діяльність за період 2003–2008 рр. зріс на 1,1 %. Максимальним його значення було у 2004 р. – 15,6 %, а мінімальним у 2005 р. – 11,5 %. У структурі профінансованих видатків спостерігається зростання обсягів на ті галузі економіки, що формують третій та четвертий технологічні уклади, що свідчить про підтримку простого відтворення стану виробництва. За даними Держкомстату України, середній показник частки державного бюджету у фінансуванні технологічних інновацій за період 2003–2008 рр. становив 1,6 %.

Аналіз динаміки видатків зведеного бюджету в розрізі економічної класифікації свідчить, що за останні п'ять років збільшення поточних видатків, які мають споживчий характер, відбувається значно вищими темпами, ніж зростають капітальні видатки (рис. 1).

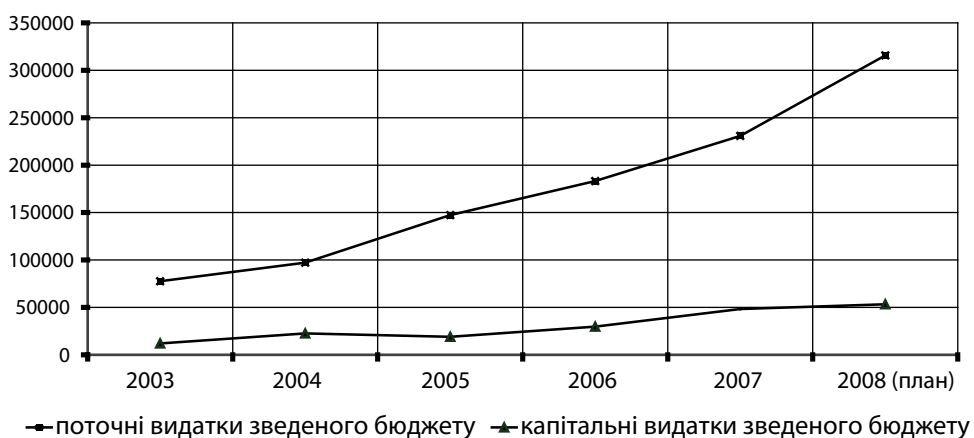

Рис. 1. Динаміка видатків зведеного бюджету України за економічною класифікацією, млн грн

За період 2003–2008 рр. середній показник питомої ваги поточних видатків державного бюджету від загального обсягу профінансованих склад

¹⁴Осадчая И. Рынок и государство. Что нового в государственном регулировании экономики развития стран? / И. Осадчая // Наука и жизнь. – 2001. – № 10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nkj.ru/archive/articles/6952.

86,4 %. Максимальне значення його становило 90,3 % у 2005 р., а мінімальне 81,0 % – у 2004 р. Питома вага поточних видатків місцевих бюджетів становила в середньому 83,2 %. Середній показник питомої ваги капітальних видатків державного бюджету становив 13,6 %. Максимальне його значення складало 19 % у 2004 р., а мінімальне – 9,7 % у 2005 р. Середній показник питомої ваги капітальних видатків у місцевих бюджетах становив 16,8 %. Сьогодні в структурі видатків місцевих бюджетів 90 % займає оплата праці працівників бюджетних установ, нарахування на заробітну плату та захищені статті видатків, на капітальні та інші видатки припадає 10 % коштів. З таким перерозподілом ресурсів бюджети практично позбавлені самостійної можливості розвитку. Низький рівень фінансування капітальних видатків як у державному, так і в місцевих бюджетах свідчить про те, що бюджетне регулювання матеріально-технічної бази практично не реалізується.

Ключовою проблемою створення ефективної системи бюджетного регулювання в умовах становлення ринкової економіки є визначення напрямів діяльності держави та їх оптимальних пропорцій з позицій впливу на соціально-економічну динаміку. Фінансування видатків, рівень яких не забезпечується обсягом податків, відсутність стратегічної політики у сфері формування бюджетних потоків має негативний вплив не лише на макроекономічні та бюджетні пропорції, а й на фінансову стійкість та фінансову безпеку держави.

Якщо проаналізувати динаміку темпів приросту бюджетних видатків за функціональною класифікацією (рис. 2), то можна стверджувати, що в останні роки мала місце їх певна незбалансованість, особливо в період 2004–2007 рр. На фоні стрімкого зростання соціальних функцій у 2004 р. спостерігається поступове підвищення інших видатків. Високими темпами зростали видатки на освіту (з 2004 р.) та на економічну діяльність (з 2006 р.). Динаміка темпів приросту видатків на житлово-комунальний сектор, яка з 2006 р. стрімко знижується, дозволяє стверджувати про низький рівень державного регулювання у цьому важливому секторі. У 2008 р. спостерігається незначна збалансованість, але накопичений негативний потенціал у системі не забезпечує реалізації державних функцій на високому рівні.

На обсяги та структуру видатків всіх рівнів бюджетної системи впливає чимало факторів: державний устрій, зовнішня та внутрішня політика держави, рівень розвитку економіки, життя населення, масштаби державного сектора в економіці, розвиненість міжбюджетних відносин та багато інших. Можна виділити такі фактори, які сьогодні мають негативний вплив на формування структури бюджетних потоків:

- незавершеність адміністративно-територіальної реформи, що унеможливорює закінчення реформи бюджетної децентралізації;
- незавершеність податкової реформи;
- недосконалість нормативно-правового забезпечення бюджетного процесу та низька облікова дисципліна;
- значна кількість загальнодержавних і регіональних бюджетних програм та їх неузгодженість.

* оперативний звіт станом на 01.01.2009

Рис. 2. Темпи приросту витратів зведеного бюджету

Пошук оптимальної структури витратів повинен передбачати насамперед раціональніший розподіл за статтями бюджету з мінімальними втратами в забезпеченні рівня та якості суспільних благ та послуг. Формування відповідної структури має відбуватися за такими принципами:

- єдність нормативно-правового забезпечення;
- збалансованість за рівнями бюджетної системи;
- обґрунтованість;
- цільове спрямування з урахуванням реальної потреби;
- прозорість.

Політика здійснення оптимізації бюджетних витратів на сучасному етапі означає виконання таких завдань:

1. Проведення бюджетної реформи, спрямованої на децентралізацію бюджетної системи із забезпеченням передачі реальних дохідних та витраткових повноважень, а також покладання відповідальності за надання бюджетних благ та послуг;
2. Забезпечення науково-методологічної основи запровадження єдиних підходів при формуванні бюджетів всіх рівнів, дотримання принципу справедливості та неупередженості при розподілі суспільного багатства між територіальними громадами незалежно від місця проживання громадян та розробки і затвердження соціальних стандартів витратів, на підставі яких розраховувався б норматив соціальної забезпеченості;

3. Запровадження програмно-цільового методу планування видатків на всіх рівнях бюджетної системи. Головне завдання на сучасному етапі – чітко визначити показники результативності, які на сьогодні так і не мають наукового обґрунтування, а відтак оцінити ефективність використання бюджетних ресурсів досить складно, оскільки здебільшого йдеться виключно про економне та цільове використання коштів;
4. Оптимізація кількості бюджетних програм щодо узгодженості механізму фінансового забезпечення регіонів із цілями та завданнями загальнодержавної фінансово-економічної політики;
5. Зміна пропорцій бюджетних ресурсів у розрізі збільшення частки капітальних видатків на сучасному етапі здатна позитивно вплинути на динаміку розвитку, оскільки інвестування великих інфраструктурних проектів забезпечить дієздатність важливих секторів економіки, сприятиме зростанню кількості робочих місць всіх категорій кваліфікації, що позитивно вплине на формування дохідної частини бюджету (надходження податку на прибуток, податку на доходи з фізичних осіб тощо);
6. Запровадження середньострокового планування видатків надасть можливість підвищити ступінь узгодженості як основних напрямів, так і окремих програм, сприятиме ефективності використання бюджетних коштів;
7. Оптимізація системи формування бюджету розвитку шляхом розробки та прийняття законодавчого акта, в якому будуть чітко визначені джерела його формування, напрями використання бюджетних коштів, механізми відбору програм та проектів для оптимізації фінансування державних цільових програм;
8. Удосконалення організаційно-технічного забезпечення бюджетного регулювання шляхом створення єдиної інформаційно-аналітичної системи забезпечення бюджетного процесу на рівні Міністерства фінансів України.

Оптимальні обсяги та структура державних видатків – це один із досить могутніх важелів подолання економічної кризи. Підвищення ефективності бюджетного регулювання повинно здійснюватися шляхом забезпечення інституційної симетрії, нормативно-правової збалансованості, досягнення інформаційно-статистичної повноти щодо виконання бюджетного процесу, дотримання принципів фіскальної справедливості та відповідальності, що надасть можливість не лише збалансувати бюджетні потоки, а й створити стимули для стабільної соціально-економічної динаміки.